Anne Carson: HERE IS MY PROPAGANDA ONE ONE ONE ONE / OTO MOJE OBWIESZCZENIE RAZ RAZ RAZ RAZ (tł. Ela Binswanger)

Anne Carson: OTO MOJE OBWIESZCZENIE RAZ RAZ RAZ RAZ RAZ-ZA-RAZEM NA TWOIM CZOLE NICZYM KROPLE LUMINESCENCYJNEGO GRZECHU

Jak wiele żon wspierałam męża w drodze do boskości i utwierdzałam go w tym.
Czymże jest siła przekonania?
Obiekcje przyjaciół czy rodziny jedynie ją wzmacniają.
Przypominam sobie pierwszą reakcję na niego mojej matki.
Rzucając

okiem na książkę, którą przyniosłam ze szkoły z jego podpisem na wyklejce,
powiedziała
Nie zaufałabym nikomu, kto nazywa się X - i
coś zgrzytnęło w jej głosie,
wieża Babel

w tym momencie stanęła między nami, a przecież nigdy nie uczyłyśmy się jej budować -
metaliczny posmak żelaza.
Prorocze. Wszystkie jej proroctwa się spełniły, chociaż nie było to jej zamiarem.

Hm, tak się nazywa, powiedziałam i odłożyłam książkę. To była pierwsza noc
(miałam piętnaście lat)
Uchyliłam okno sypialni skrzyp skrzyp i wymknęłam się na spotkanie z nim
w wąwozie, łaziliśmy do świtu w przemoczonych ubraniach,
czyniąc wyznania

w języku, który jest "sam w sobie jedyny i pierwszy w umyśle". Stałam ogłupiała
od tych słów,
widząc, jak ich pozłota i *lieblicher* błękit bledną
niczym u pawi wychodzących z klatek do pustej kuchni Boga.
Boga

lub wobec jakiejś błogosławionej majestatycznej osobistości. Napoleona. Hirohito. Przypominam sobie,
jak pisarz Ōe
opisał dzień, w którym Hirohito pojawił się na antenie radiowej i przemówił
jak zwykły śmiertelnik. "Dorośli siedzieli wokół radia
i płakali.

Dzieci zebrały się na zakurzonej drodze i szeptały między sobą zdumione.
Zdumione
i zawiedzione zarazem, że ich cesarz przemówił ludzkim głosem.
Patrzyły na siebie w milczeniu. Jak tu uwierzyć, że Bóg
stał się człowiekiem

pewnego letniego dnia?" Nieledwie rok po naszym ślubie
mój mąż
zaczął odbierać telefony od [kobiety] w środku nocy.
Jeśli to ja odebrałam, [pani]

rozłączała się. Moje uszy wydłużyły się.

Jak się masz.
—
Nie.
—
Może. Ósma. Czy możesz.
—
Białe o tak.
—
Tak.

Czy jest coś bardziej ekstatycznie konspiracyjnego, okrutnego, niż radosna blokada ciała
podczas rozmowy będącej zdradą - choć cały czas bardziej przytłumionej
niż nudne tykanie zegara.
Szczeniak

uczy się słuchać z takiego przekazu. Podsłuch srebrną pluskwą.
Ōe opowiada,
jak to wiele dzieci zapewniano, a niektóre w to wierzyły, że gdy wojna się skończy,
cesarz otrze ich łzy

własnoręcznie.

*

Anne Carson (ur. 21 czerwca 1950 w Toronto) - kanadyjska poetka modernistyczna. 11 czerwca 2025 odebrała w Pałacu Rzeczpospolitej w Warszawie Międzynarodową Nagrodą Literacką im. Zbigniewa Herberta 2025 w wysokości 50 tys. dolarów.

Absolwentka filologii klasycznej. Wykładała na McGill University oraz University of Michigan.

Fakt otrzymania przez nią Griffin Poetry Prize oraz nagrody T.S. Eliot Award (pierwsza kobieta odznaczona tym wyróżnieniem) oburzył recenzentów, jednak popularność poetki jest od nich niezależna, co potwierdza chociażby fakt wykorzystania cytatu z jej poezji w serialu telewizyjnym "Słowo na L".

W swojej prozie, poezji i pracy naukowej zaciera granice pomiędzy starożytnością a współczesnością, modernizmem i postmodernizmem, Kanadyjczykami i Amerykanami. Tajemnice, ich dowolne ukrywanie i ujawnianie się, stanowią centralny motyw jej twórczości. Porusza kwestię seksualności innych pisarzy.

Na okładce "Glass, Irony and God" (1995), który potwierdził pozycję Carson wśród grona najlepszych poetów, zamiast zdjęcia autorki widnieje namalowany przez nią wulkan.

Wulkan powraca także w kulminacyjnym momencie "Autobiography of Red" (1998), powieści wierszem, stanowiącej adaptację kilku greckich utworów, która nieoczekiwanie okazała się międzynarodowym sukcesem. Wulkan, nad którymi lata Gerion, czerwonoskrzydły potwór z mitologii greckiej, który w "Autobiography of Red" symbolizuje współczesnego geja, zyskuje wymiar geograficzny i literacki. Ta kompilacja rozpoczyna się epigrafem, zaczerpniętym z wiersza Emily Dickinson "The Only Secret People Keep".

Poezje
"Glass, Irony and God" (1995)
"Autobiography of Red" (1998), wyd. pol. "Autobiografia czerwonego" w tł. Macieja Topolskiego, wyd.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2023
"Men in the Off Hours" (2000)
"The Beauty of the Husband" (2001), wyd. pol. "Piękno męża" w tł. Olgi Kubińskiej, wyd. Słowa na wybiegu / imprint wyd. Części Proste, Gdańsk, 2022

Literatura faktu
"Eros the Bittersweet" (1986), wyd. pol. "Słodko-gorzki Eros" w tł. Renaty Lis, wyd. Sic!, Warszawa 2020

Antologie
"Decreation" (2005), wyd. pol. "Dekreacja" w tł. Macieja Topolskiego, wyd. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2024

Tłumaczenia
"Grief Lessons" (2007)

*

Wiersz V z tomu "Piękno męża. Esej poetycki w 29 tangach", otwiera cytat-notatka Johna Keatsa na marginesie "Raju utraconego" (księga I, wersy 59-94):

jedna z najbardziej tajemniczych mglistych spekulacji przyjmuje, że, jak można przypuszczać, jeden Umysł wmyśla się w inny

O książce na lubimyczytać.pl: *[...] to historia o miłości i rozstaniu. Autorka nie przypadkiem nazywa tę opowieść esejem w 29 tangach, nie ma bowiem tańca bardziej zmysłowego, bardziej kuszącego kochanków niż tango właśnie. W tangu kryje się zapowiedź wielkiej miłości i wielkiego bólu, jest gorączka, erotyczne obietnice, pokusy i odmowy, oddanie i zdrada. Myliłby się jednak ktoś, kto uznałby, że to historia, jakich wiele. Ta poetycka wiwisekcja relacji z niewiernym mężem - tekst, w którym na każdym kroku daje o sobie znać erudycja poetki - wiąże doświadczenie pierwszoosobowego podmiotu lirycznego z kanonicznymi tekstami literatury, kultury, sztuki. [...]*

*

@tłumaczenie: "lieblicher" jak w oryginale po niemiecku, a znaczy "łagodny, przyjemny, miły dla oka"